

②

Auf
H

DISSERTATIO INAUGURALIS IURIDICA
DE
MARITO FVNDVM
DOTALEM ALIENANTE,

QVAM
IN PERANTIQVA VNIVERSITATE ERFORDIENSI,
EX DECRETO ET AVCTORITATE
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS,
PRÆSIDE,
VIRO MAGNIFICO, PRÆNOBILI ET CONSVLTISSIMO,
DN. CONR. WILHELMO *Strecker*,
JCTO, IURIDICÆ FACVLTATIS ET IVDICII ELECT. PROVINCIAL. ASSESS.
COD. PROF. PVBL. ORD. CIVIT. STND. ET CONSVLE PRIMARIO,
H. T. EX-DECANO,

PRO LICENTIA
SVMOS IN VTROQVE IVRE HONORES AC PRIVILEGIA
DOCTORALIA
RITE AC LEGITIME CAPESSENDI,
PVBLICÆ ERVDITORVM DISQVISITIONI SVBMITTIT
AVCTOR
CHRISTIANVS FRIDERICVS
KRAPPIVS,
Schmideb. Sax.

IN AVDITORIO IURIDICO COLLEGII MAIORIS
DIE III. FEBRVAR. A. M DCC XXXVIII.
ERFORDIÆ, Litteris HERINGII, Acad. Typogr.

I. N. S. S. T.

DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA,
DE
MARITO FVNDVM DOTA-
LEM ALIENANTE.

§. I.

Dotes gentibus aliis, prater Romanos, notæ ac probatæ, jura quadam peculiaria dotium & privilegia insigniora Romanorum propria fuerunt, quæ in jure, ab ipsis condito, proposita inveniuntur. Dos autem est res, quæ vel a patre mulieris, vel a muliere ipsa, vel ab alio, mulieris nomine, marito, ad onera matrimonii sustinenda, datur, quò deficiente, dotem etiam non esse, ULPIANVS [Ctus a) pronunciat: sed, matrimonio subsecuto, dotis causam durare & cum voto ejus, qui dedit, ait contrahi, ut semper apud maritum dos sit, PAVLVS [Ctus b) confirmat; quum enim nuptiæ sint societas inita cum voto, ut ad finem vitæ conjugum consistat, non miram profecto, quod causam dotis, quæ nuptiarum accessio est, perpetuam esse PAVLVS censet. Dotem constitui in rebus omnibus,

A 2

quæ

quæ sunt in commercio & a constituentis arbitrio & potestate dependent; siue quantitates sint, pondere, numero aut mensura constantes, siue corpora sint, eaque immobilia & mobilia, neque refert, utrum æstimentur, an non æstimentur; præterea res incorporales v. g. nomina in dotem dari, quid? quod & bona fide alienas posse res, non eo sane sensu, ut jus domini invertatur, quippe quod juris nostri ratio non patitur, varum eo significato, ut inter contrahentes de dote conventio seruetur, ex literarum monumentis *JCTORUM PAULI, c) CAJI d) & Imperatorum JUSTINIANI, e) VALERIANI f) & JCTI VLPIANI g)* percipimus.

a) in lege 3. D. de jure dotium. b) in lege 1. Cod. tit. c) in lege 10. hoc. tit. d) in lege 42. hoc. tit. e) in lege unica §. 15. C. de rei uxoris actione. f) in lege 2. C. de oblig. & action. g) in lege 6. §. 1. D. de jure dotium.

§. II.

Doti data effectum hunc in jure romano tribui legimus, quod maritus ex ea fructus accipiat & rei dotalis dominium inde sibi adquirat; civile nempe, ex juris hujus subtilitate, si dos inæstimata data sit: naturale vero & civile simul, si æstimata data sit, ita, ut æstimatio venditionis loco habita fuerit a); si enim æstimationem non venditionis causa factam esse adpareat; dum placuit, ut res æstimata soluto matrimonio reddantur; vel id convenit, ut matrimonio finito non mariti, sed mulieris electio sit, utram rem æstimatam, an pretium ejus recipere velit, magis est, ut tantum civile dominium marito adquisitum exillimeretur b); ac, si dos hoc modo saltem æstimata, aut plane æstimata non fuerit, maritum tamen dotis dominum a JUSTINIANO Imp. c) vocari arbitramur, cujus interim dominium imaginarium est & in universum juris civilis fictione sustinetur: est nihilominus eximios effectus producit; inter quos numeramus, quod maritus post traditionem rei dotalis vindicanda facultatem accipiat d); aut, quum res aliena in dotem data, ejusque possessionem, nondum impleta usucapione, maritus amiserit, publiciana actione ei experiri VLPIANVS *JCTus e)* permittat: porro quod ipsam mulierem, soluto matrimonio, ad dotem repetendam,

tendam, non vindicatione, sed tantum personali actione, puta rei uxoria, aut ex stipulatu uti JUSTINIANVS Imp. f) tradat: tertio, quod maritus servum dotalem, irrequisito uxoris consensu, manumittere, secundum sententiam ALEXANDRI Imper. g) possit, inimo olim fundum dotalem italicum alienare ei licuerit, ut lex julia, ad hanc libertatem tollendam, necessaria fuerit. Observamus autem, dominium, quod maritus accepit, absolutum & perpetuum non esse; sed relationem ad matrimonium habere: unde, si ad tempus constituta dotis atque ipsius matrimonii attendamus, maritus dotis dominus est: in vero exitum respiciamus, quod scilicet dos quandoque restituenda sit, uxor domina habetur h); per id tempus tamen, quo matrimonium constat, maritus dominus dotis est, eo inprimis effectu, qui fructuum acquisitione terminatur, ut inde matrimonii onera sustineantur. Habet ergo eo intuitu administrationem, vindicationem & alia, quæ ad fructuum perceptionem tendunt. Si quis alius domini effectus est, mulier dotis domina erit: quippe mariti dominium tantum legum subtilitate nisi JUSTINIANVS Imp. i) iudicat: ast ideo rei veritas deleta vel confusa haud est; quia res dotales ab initio uxoris fuerunt & naturaliter in ejus dominio permanserunt: hinc VLPIANVS k) dotem proprium mulieris patrimonium vocat; item in bonis ejus esse AFRICANVS l) ait, si ad effectus spectemus, quibus JCTi res, neglecta subtilitate, æstimare solent, sic, si maritus thesaurum in fundo dotali inveniat, in alieno, id est mulieris, eum invenisse intelligitur, ideoque totum non pertinere ad maritum, tanquam fundi dominum, sed pro parte dimidia esse mulieris VLPIANVS m) scribit. Ob eandem causam maricum, si arbores in fundo dotali cadat, non suas facere, nisi in fructu sint, quales sunt caduæ; ceteras non in fructu haberi & magis accessiones fundi esse, hincque ad mulierem pertinere, quæ ejus domina ante contractum matrimonium fuit & hoc soluto, rursus futura erit, idem JCTus n) adnotat. Ulterius, quando maritus omnia sua bona in censum deferre jubetur ineam dotem deferre haud maritum teneri PAVLVS o)

respondet; quia nempe naturaliter non est ejus, licet juris
 subtilitate fructuum percipiendorum causa ejus esse dicatur.
 Quare etiam dos periculo uxoris est; quum maritum tantum
 dolum, culpam latam & levem prestare p) PAVLVS q) dicat:
 quin Imperator JUSTINIANVS r), qui passim in jure, quod
 concinnavit, sceminis favet, veteris, ut ait, juris argutias res-
 piciens, ipsam vindicationem uxori, ad res dotales soluto ma-
 trimonio recuperandas, tribuit: qua tamen sanctione JUSTI-
 NIANVS a jure antiquo recessit; quum antea uti monuimus, ad
 dotis repetitionem tantum actio rei uxoria, aut actio ex stipu-
 lato daretur; caussatus, dominium rerum dotialium apud mu-
 lierem mansisse, sive aestimata sive inaeestimata sint; quum
 utique aestimatione rerum dotialium, manifesta fiat emtio &
 venditio: sicut autem rerum venditarum periculum est em-
 toris; ita periculum rerum hoc modo aestimatarum est ma-
 riti: ast Justinianum, hac nova singulari constitutione rei
 vindicationi & hypothecae juri, quod mulieri ante omnes
 mariti creditores hypothecarios dedit, colorem aliquem
 quaesivisse celeberrimus NOOTIVS s) observavit.

a) vid. lex 30. C. de jure dotium, lex 10. lex 14. lex 15. l. 16. l. 17. l. 25. D. de
 jure dot. b) vid. lex 10. §. 6. l. 11. l. 69. §. 7. § 8. D. de jure dot. l. XI.
 D. de fundo dotali l. 50. D. soluto matrim. dos quemad. pet. c) in princ.
 7. quibus alienare licet vel non. d) lex 9. C. de rei vindic. e) in lege
 3. § 1. D. de public. in rem actione. f) in §. 29. 7. de action. g) in lege
 3. C. de jure dot. h) vid. lex 30. C. de jure dot. i) in lege cit. k) in lege
 3. §. 5. D. de minor. l) in lege 4. D. de collat. honor. m) in lege 7. §. 12.
 D. soluto matrim. dos quemad. pet. n) jam cit. loco. o) vid. lex 21. §.
 4. D. ad municipal. p) in lege 21. §. 1. D. ad municipal. §. de incasul.
 q) in lege 17. D. de jure dot. r) in lege 30. C. de jure dot. s) in comment.
 ad pand. tit. de jure dot.

§. III.

Exposita sic hujus domini dotis indole, illud nunc, quod
 jus romanum de marito, ceu dotis domino, si fundus dotalis
 vel inaeestimatus, vel aestimatus taxationis gratia, uti juris hu-
 jus interpretes loquuntur, ei traditus fuerit, alienante talem
 fundum, statuit, in dissertatione nostra inaugurali, gratia di-
 vina adjuti, proponemus. Jus autem romanum maritum
 alienare

alienare tale prædium dotale verat & per alienationem non eam solum actum, per quem dominium in alium transfertur, intelligit; sed alienationem heic latius accipit, ut cæterorum etiam jurium translationem in alienatione hac complectatur. In pandectis & codice titulus de alienatione eadem agens, de fundo dotali inscribitur: appellatio tamen fundi ad omne prædium dotale, sive rusticum, sive urbanum pertinet; tum, quia & PAPINIANVS a) & ULPIANVS b) Jcti & ipse Imperat. IUSTINIANVS c) itentidem prædii dotalis meminerunt; tum, quia prædiorum etiam urbanorum area ac fundus intelligitur; immo pars insulae area est & quidem maxima, cui superficiem cedere Jctus PAVLVS d) putat; tum denique, quia & de urbano prædio dotali ab ULPIANO Jcto e) sermo instituitur. Prædii dotalis appellatione porro non modo illud contineri, quod a muliere, vel alio ejus nomine re ipsa datum est, sed &, si quum maritus uxori fundum deberet, ea id, quod maritus debet, dotale esse voluerit Jctus PAVLVS f) significat. Mariti autem nomen sponsum quoque complecti, si ei sponsa, spe futuri matrimonii fundum in dotem dederit ex iis, quæ Jctus CAJVS g) memorie prodidit, edocemur: quin & omnem eum, qui vel ex voluntate viri, vel sine viri voluntate, sed ex capite ejus, fundum tenet, comprehendi jure romano obtinuit: nam si mulier Cajo nuptura, voluntate ejus fundum dotis nomine Mævio tradat, ejus conditionis fundum illum fore, cujus esset, si Cajo ipsi traditus fuisset PAVLVS Jctus h) demonstrat: idemque est, si pater filii familias, uxorem ducentis, nomine dotem succiperit, quum & foveri voluntatem in distrahendo prædio dotali nullam esse Jctus PAPINIANVS i) pronunciet.

a) in lege 12. D. de fundo dotali. b) in lege 13. cit. tit. c) in princ. 9. quibus
 alienare licet. vel non. d) in lege 98. §. 8. D. de solui. Et liberat. e) in
 lege 6. D. de fundo tot. f) in lege 14. D. jam cit. tit. g) in lege 4. cod.
 tit. h) in lege 14. hoc tit. i) in lege 12. hoc tit.

S. IV.

Quod autem juris romani auctores fundi dotalis alienatione maritum arcuerint, a cura solertissima, qua pro mulierum

literum salute vigilarunt, derivandum esse censemus; illis enim inprimis curæ res mulierum fuisse, varii juris articuli confirmant: hinc Senatusconsultum Vellejanum & alia mulieribus utilia descenderunt; hinc legis Julix sanctio etiam de fundo dotali non alienando originem duxit, quæ omnia fundamento hoc fulciuntur, *ne fragilitas sexus muliebris*, ut JUSTINIANVS Imp. a) ait, *in perniciem substantiæ earum convertatur*. Nonnulli certe mulierem a molliæ dictam esse non immerito statuunt; quum viros non raro mulieres blanditiis & minis flectere, quo velint, experientia, rerum magistra, comprobet; indeque fraudes enascuntur, mulieres quasi hamo doli mali capiuntur ac fragilitate sua circumferibuntur; ut proinde VLPPIANVS b) recte iudicaverit: *mulieres, propter sexus imbecillitatem multis casibus supponi atque obijci*: infirmæ nempe & infirmæ fœminæ delinimentis maritalibus frangi facile possunt, & fragiles inde eas Justinianus recte vocat, indeque fit, ut improbi quidam mariti, animos uxorum suarum labentes, vel minimo negotio, ad rerum alienationem impellant: de sexus sequioris fragilitate OVIDIANA enim Phyllis eleganter canit:

Fallere credentem non est operosa puellam

Gloria: simplicitas digna favore fuit.

Simplicitatis mentionem injicit, quæ calliditati opponitur; per simplicem enim fraudis nescium quendam intelligimus: ut igitur a simplicitate & fragilitate sexus fœminini insidias, quas virorum quorundam malitiâ fortunis mulierum molitur, depellerentur, Principes, sapientissima ratione, fundi dotalis alienationem plane prohibuerunt.

a) in princ. J. quibus alienare licet vel non. b) in lege 2. §. 2. D. ad Senatusconsult. Vellej. c) in epist. 2. vers. 63.

§. V.

Providentia legis Julix hac in re saluti fœminarum consultum fuit: lex Julia autem aetate AVGVSTI Imperatoris, in sexto suo consulatu, lata eademque, quæ in adulteros data, fuit, cujus caput aliquod de fundo dotali, testimonio HEINECCI a) & OTTONIS b) agebet ejusque verba

verba hæc erant: *dotale prædium italicum maritus, invita uxore, ne alienato, ne consentiente ea obligato: eandem legem* [Ctus PAVLVS c) repetit & CAJVS d) & ULPIANUS e) interpretantur: hæc lex ita infirmitati sexus prospiciebat, ne mulier invita aut ignorans a marito fundi dotalis alienatione læderetur; obligatione vero ne sciens & consentiens quidem damno adficeretur; quod facilius femina obligationi, quam alienationi consentiret, damno in alienatione præsentente, in obligatione futuro; ad præsens hinc damnum mulier, quod ei immineret, avertendum satis prudens, a futuro minus cauta censeretur. JUSTINIANUS Imperator legem juliam confirmavit in jure suo pariter, atque etiam auxit; in institutionibus enim ita locutus fuit f): *accidit aliquando, ut qui dominus sit, alienare non possit; Et contra, qui dominus non sit, alienandæ rei potestatem habeat; nam dotale prædium maritus, invita muliere, per legem juliam alienare prohibetur; quamvis ipsius sit, dotis causa ei datum, quod nos, legem juliam corrigentes, in meliorem statum deduximus; quum enim lex in solis tantummodo rebus locum habebat, quæ italica fuerant, Et alienationes inibebat, quæ invita muliere fiebant, hypothecæ autem earum rerum, etiam volente ea: utrique remedium imposuimus, ut etiam in eas res, quæ in provinciali solo posita sunt, interdicta sit alienatio, vel obligatio, ut neutrum eorum, neque consentientibus mulieribus, procedat, ne sexus muliebris fragilitas in perniciem substantiæ earum convertatur.* JUSTINIANUS ergo legem juliam primo in eo emendavit, quod, quum ea lex italicum saltim prædium, non provinciale, alienare eam ob causam vetaret, quod sola prædia italica, non provincialia, usucapi possent; hincque opus non esset, ut viro prædii dotalis provincialis alienatione interdiceretur; quum hoc ab uxore, soluto matrimonio, facile vindicari nullaque ei exceptio usucapionis opponi posset: is legem juliam ad provinciale quoque prædium porrigeret; ex quo enim usucapionis jus ad prædia etiam provincialia protulit, non potuit non etiam prædiorum dotalium in provinciis alienationem prohibere g), qua maritum fundum dotalem, consentiente uxore, alienare vetuit: deinde Justinianus le-

B

gem

1795 (10) 600

gem juliam in eo continetur, quod, quum lex julia fundi do-
talis alienationem, consentiente uxore, permetteret, impe-
rator consensui isti vim omnem ademerit, ea, quam jam re-
scentimus, ratione motus, ne maritus delinimentis marita-
libus consensum uxoris, in alienationem praeii dotalis, uxo-
ri perniciosam, eliceret. Quae JUSTINIANVS Imperator in
institucionibus cavet, in codice h) & in novellis i) denovo, ut
minximae suae voluntatis documentum ederet, constituit.

*alio) in hypothecate antiquit. rom. lib. 2. tit. 8. §. 9. b) in notis ad Instit. lib.
2. tit. 8. c) in sentent. recept. lib. 2. tit. 21. d) in lege 4. D. de fundo
dotali e) in lege 5. eod. tit. f) in princip. Inst. quibus alienare licet vel
non g) in lege un. §. 15. C. de rei uxoria act. h) in nov. li. s. 30.*

S. VII

Sed, quod jam adnotavimus, per alienationem fundi dotalis
illicitam, non solum, eam, qua dominium, sed & qua aliud jus in
re in aliam transferendum, iuris bonam conditores intellexisse
ulterius demonstrabimus. Equidem Imperat. SEVERVS &
ANTON. a) alienationem describunt, quod sit omnis actus,
per quem dominium transferatur: dominium tamen in latio-
re sensu heic accipitur, quo omne jus in re complectimur, cu-
jus rei veritatem exemplis quibusdam comprobabimus, licet
leges, quae alienationem praedii dotalis damnant, de dominio
stricto in significato sumpto plerumque agere inficias non ea-
mus. Praedii vero dotalis dominium proprium a marito alte-
ri neque totum, neque pars ejus recte tribuitur: praedii enim
appellatione VLPPIANVS b) etiam partem continet: proinde
*sive totum praedium in dotem sit datum, sive pars praedii, alienari
non poterit.* Oppignorationem praedii dotalis marito per-
missam non esse ex ipsis legis juliae verbis percepimus. Ser-
vilitatem fundo dotali maritus nec imponere, nec vicissim
eam, qua fundo quaesita fuerat, remittere potest, quod VLP-
PIANVS c) & JULIANVS d) testantur: VLPPIANVS ait:
*neque servitutes fundo debitas potest maritus amittere, neque ei
alias imponere, ne per hoc dotalium praedium fiat: JUSTI-
NIANVS Imperator e) usufructus constitutionem & emphy-
teuseos impositionem quoque prohibet his verbis: sancimus,
si lex alienationem inbibuerit, non solum dominii alienationem: sed
etiam*

etiam usufructus donationem, vel hypothecam, vel pignoris nexum
penitus prohiberi; similique modo et servitutes minime imponi
nec emphyteuscos contractum. GORDIANVS Imp. f) prohibi-
tionem eam ad provocationem, que a marito fit ad divisio-
nem prædii communis, ejus pars indivisa in dotem data fu-
erat; extendit: mariti, inquam, qui fundum communem cum
alio in dotem inassimilam acceperunt, ad communi dividendo judi-
cium provocare non possunt, licet ipse possit provocari. Ad aliena-
tionem eandem PAVLVS g) & TRIPONIVS h) J Cui referunt,
si stante matrimonio maritus inchoari usucapionem fundi
dotalis ab ejus possessore passus fuerit; quum vix esset, ut non
alienare videretur, qui usucapi pateretur. His addimus, quod
& fundi dotalis possessio a marito vix alii cuidam cedi queat;
non loquimur tamen de possessione, quam ipse maritus ha-
bit; hanc enim a marito, nomine ejus exercendam alii concedi
posse; aut eam, quam ipsa uxor hucusque sola exercuit, ma-
rito facto suo intervertere non licere LEYSER vs J Ctus i),
recte statuit. Observamus etiam adhuc, quod maritus juri
cuicunque uxori in prædio dotali quaesito, renunciare, aut
id transgendo remittere non possit; renunciatio enim &
remissio sine dubio ad alienationem spectant, quod rerum
judicatarum auctoritate ibidem J Ctus LEYSER k) probat.

a) in lege 1. C. de fundo dot. b) in lege 13. D. hoc tit. c) in lege 5 & 6.
D. hoc tit. d) in lege 7. D. eod. tit. e) in lege 7. C. de rebus alienis
non alienandis. f) in lege 2. C. de fundo dot. g) in lege 23. D. de verb.
signif. h) in lege 16. D. de fundo dot. i) in spec. gr. med. l. ad pand.
k) in spec. gr. med. s. ad pand.

§. VII.

Quoniam JUSTINIANVS Imperator a), sexus infirmitati
opem laturus, viro alienatione fundi dotalis interdixit; neque
eam quoque valere sancivit, in quam uxor consensit; inde ne-
que eam, secundum sacratissimi Imperatoris hujus mentem
& juris romani analogiam, licitam esse arbitramur, quam uxor
jure jurando corroboravit. In jure sane, quod Justinianus
componi jussit, juramentum, quod actui, legibus non appro-
bato, adjungitur, omni vi destituitur; quippe ULPIANUS J Ctus
b) tra-

b) tradit: quoties pactum a jure communi remotum est, servari hoc non oportet, nec jus jurandum de hoc adactum, ne quis agat, servandum. & Imperat. THEODOR. & VALENTIN. c) nullum contractum inter eos videri solvitur, si subsecutum, qui contrahunt, lege contrahere prohibente. secundum itaque hanc regulam certum est, nec stipulationem hujusmodi tenere, nec sacramentum adacti: ex his legibus BARONVS d) ALGIATVS e) alique. Icti sapienter collegunt, juramentum jurantem, adeoque etiam committam consentientem in alienationem fundi dotalis, non obligare, ubi lex obligationem damnet, hoc inprimis in casu dotis, quo favor publicus versetur. Verum enim vero Pontifices maximi, propter auctoritatem jurisjurandi, quo Deo jurantem obligari & salutem animae maxime in eo consistere, atque hoc in casu insuper alienationem tantummodo in damnum uxoris vergere censuerunt, ut mulieri consentienti & juranti alienationem fundi dotalis factam infringere non liceret, decreverunt: INNOCENTII III. enim h) clarissimi hac de re constitutio extat: quum contingat interdum quod constante matrimonio mulieres alienationibus super rebus dotalibus & donationibus propter nuptias consentiant, ne ulterius contraveniant proprio sacramento firmando, ac soluto processu temporis matrimonio contravenire tentantur: utrum hoc eis liceat a nobis tua fraternitas requisivit? nos autem fraternitati tuae rescribimus, quod si mulierum consensus in talibus non videatur obligatorius, secundum legem timas sanctiones: ne tali tamen praetextu etiam contingat perjuris aperiri, mulieres istae servare debent hujusmodi juramenta, sine vi & dolo sponte praestita; quum in alterius praedicatione non redundant, nec observantia vergent in dispendium salutis aeternae. Jurisjurandi tamen vinculo mulier non contrahitur, si juramentum vi doloque praestitum sit, aut akeri noceat: metum vero alicuius temporis intervallo praecessisse, vel ipso alienationis tempore incussum, nihil interesse patamur; quum in utroque casu uxor impedita, quo minus consensum liberum suum declararet, sed consentire coacta fuerit.

a) in princ. ff. quibus alienare licet vel non b) in lege 7. §. 16. D. de pactis.
c) in lege 5. C. de legibus. d) ad leg. 23. C. de jure dot. e) ad leg. 1. n.

1111 *W. soluo matrem, quemad. dos pet. ff in cap. 28. 2. de iure
jurand. deo sicuti mu.* §. VIII.

De alienatione fundi dotalis, qua: haecenus commemo-
ravimus, usu quoque in Germania foris quam plurimis cu-
lodiri consentientibus suffragiis Jcti ferme adfirmant. Saxo-
nes tamen, STRYKII a) testimonio, alienationem praedii dota-
lis, si mulier ejusque curator in eam consentiant & decre-
tum magistratus cum causae cognitione interveniat, permit-
tunt. SCHILTERYS b) solum consentium mariti & uxoris
sufficere putat, juri provinciali saxonico antiquo innixus c)
sola Weib mag ihres Gutes idies vergeben, ohne ihres Man-
nes Willen: wenn er ein Weib nimmt, so nimmt er in seine
Gewebr alles ihr Gutes unter Vormundschaft; sed vester-
natus d) textum hunc non de bonis dotalibus, sed uxori
propriis, non etiam de potestate mariti, sed uxoris agere ad-
madvertit; adeoque vix commode hic textus, in antiqua
communione potissimum se fundans, quae olim in Germania
inter conjuges obtinebat, & alienationem bonorum consen-
tiente utroque conjuge permittebat, ad nostrum aevum ad-
plicatur, quo in Saxonia distinctioni inter bona dotalia &
paraphernalia locus datur, & antiqua bonorum communio
interit. Ex antiquis quidem Germaniae juribus in Saxonia
hoc in usu remansit, quod maritus usufructum ex omni-
bus bonis uxoris regulariter percipiat: postquam tamen jus
romanum in Saxonia receptum est, distinctio haec bonorum
ad uxorem pertinentium fora saxonica etiam intravit, ma-
xime, quod ad privilegium praelationis attinet, quod uxori
tantum in dotalibus bonis competit; probandumque sic est,
quid in dorem datum fuerit; quum in dubio dos non con-
stituta, exillimetur: igitur textus paullo ante excitatus ad
paraphernalia merito restringitur; in dotalibus vero, alie-
nanda ea, quae in hoc Svo jam adnotavimus requiruntur;
consensusque sic solus utriusque conjugis, quod CARPZO-
VIVS e) monet, bonorum dotalium alienationem hanc con-
firmat; quum eatenus jus romanum hac in alienatione vicer-

vari debeat, quatenus mores antiqui quodammodo servati
 id limitibus non circumscripterint.

a) in usu pand. mod. tit. de fundo dot. §. 2. addi tit. de iure dot. §. 7. b) in
 praxi iuris rom. in foris Germania exerciti. ad pand. 36. §. 95. c) lib.
 I. juris saxon. provinc. artic. 31. d) ad lit. pand. de fundo dot. e) par.
 od. tit. 2. consil. 15. de fu. 2. 1.

§. IX.

Quamvis ergo jus romanum alienare fundum
 dotalem vetuerit; varia tamen in eodem iure exce-
 ptiones, quæ talem alienationem tuerentur, inventuntur,
 ex quibus quasdam proferemus. Solam alienationem vo-
 luntariam lex iulia de fundo dotali prohibuit; inde ex caus-
 sa necessaria ea fieri potest, si nempe summa necessitas ad-
 sit, & maritum non solum, sed uxorem ipsam potissimum
 adficiat; nam, ubi ius propter necessitatem aliquid fieri per-
 misit, quod alias non licebat, novissimam intelligit: dein-
 de recta ratio satis indicat, res uxoris, ob alterius necessi-
 tatem vendi non debere; itaque, res alienum si maritum
 premat, fundus dotalis non recte propter id alienabitur: aut
 si ipsa uxor ære alieno obruta sit, aut se liberosque & pa-
 rentes suos inopes aliter alere nequeat, hoc ad alienatio-
 nem prædii dotalis sufficere LEYSERVS a) adfirmat. PAV-
 LVS b) singularem casum necessariæ cuiusdam aliena-
 tionis, quam lex imponit, quoque recenset, si ob id, quod ma-
 ritus damni infecti non cavebat, vicinus in possessionem præ-
 dii dotalis missus sit, ac deinde possidere ex secundo edicto
 iustus, possessor & tandem dominus efficiatur; nam
 si cautio, quam prætor interponere injungit, non præ-
 stetur, missio in possessionem partis vitiosa sit, nec interest, ad
 quem res vitiosa pertineat; quum & in pupilli & in eius,
 qui reipublicæ causa abest, adeoque & uxoris res, si non
 defendantur, missionem fieri posse VLPIANVS c) significa-
 rec: hoc tamen casu, si maritus vel dolo vel culpa cautio-
 nem omiserit, finito matrimonio estimationem prædii do-
 talis annulli præstare tenetur. Idem juris est, si maritus ad
 divisionem prædii dotalis, cum altero communis, non ipse

provocet, sed ad divisionem ejus provocatus fuerit; quum
 istam quoque divisionem tunc ex parte mariti, non volun-
 tariam, sed necessariam esse GORDIANVS Imperat. d) decer-
 nat; quippe, si sociis majorennibus a communione recedere
 consultum videatur, maritus, nomine uxoris provocatus
 ad divisionem, hoc communi dividendo iudicium in se susci-
 pit ac ad divisionem procedit, etsi inter alienationis species
 rerum divisio numeretur; quod hæc alienatio necessaria sit
 & neminem in societate communioneque persistere Imp.
 DIOCLET. I. MAXIM. e) compellant. Per univertitatem
 quoque dotale prædium transire PAVLVS f) monet, puta ad
 heredem defuncti, sed, quod hæc notamus, cum suo iure,
 seu salva dotis causa; atque hinc, quia finito matrimonio præ-
 dium dotale durat, alienari nequit, etiam a fisco, si fundus
 dotalis ad eum pervenerit, qui, ULPIANO, I. CRO g) auctore,
 licet semper idoneus successor sit & solvendo; non tamen
 ea alienare potest, quæ lege alienari prohibentur, quia im-
 mo uti GOTHOFREDVS g) observat; hoc casu mulier, in
 possessione rerum suarum existens, implere potest, ne posses-
 sio rerum suarum ad fiscum transeat

*a) in spec. tit. de her. inst. §. ad pand. b) in lege 1. D. de fundo dot. c) in lege
 2. D. de damno inflicto. d) in lege 2. C. de fundo dot.
 e) in lege 1. C. de communidividendo. f) in lege 1. D. de fundo dot.
 g) in lege 2. cod. tit. h) in notis ad leg. 1. D. de fundo dot.*

§. X.

Nec lex Julia in fundo dotali æstimato locum invenit,
 quoties æstimatio venditionem fecit, adeoque irrevocabile
 fundi dominium in maritum transtulit, vel saltem id actum
 fuit, ut in arbitrio mariti positum esset, utrum fundum, an
 æstimationem reddere vellet, & utroque in casu maritus
 tempore restituendæ dotis solvendo esset; quum hisce in ca-
 sibus maritum non prædii, sed summæ velut pretii debito-
 rem fieri ALEXANDER Imp. a) rescripserit. Diversum foret,
 si æstimatio non venditionem contineret, vel arbitrio mu-
 lieris relictum esset, utrum fundum dotalem recipere mallet,
 an æstimationem b). Verum, si maxime vendendi animo æsti-

estimatio facta fuerit, maritus autem solvendo haud esset, etiam tunc revocabile tantum dominium translatum cenferi, ac mulierem rerum dotalium extantium vindicandorum potestatem habere IUSTINIANVS Imperator c) constituit. Quod si mulier id in dotem dederit, quod sibi maritus debet, is vero fundum cornelianum aut decem aurcos, vel fundum cornelianum, aut sempronianum alternatim debeat, alienationem fundi permissam esse, quamdiu res utraque alternative debita in rerum natura sit, atque ob id electio adhuc marito salva, utrum fundum sempronianum, aut decem aurcos, an magis cornelianum debere ac dotalem efficere velit AFRICANVS d) & PAVLVS ITRI e) docent. Quin, si fundum cornelianum jam alienaverit, sed postea rursus eundem redemerit, in eius potestate adhuc situm est, an redemptum dotalem efficere alterumque alienare velit, id quod ex obligationis alternativa in dote fuit, quae efficit, ut debitor eligere queat: sed si ex duabus rebus alternative debitis una tantum fuerit, unus nempe fundus, electione, per interitum alterius rei perempta, hunc solum fundum, qui superest, deberi, atque ita dotalem fundum legis iulie dispositioni subjacere certum est f)

a in lege s. C. de iure dot. b) vid. leg. XI. D. de subitio doti. c) in lege g. a. de iure dot. d) in lege g. D. de fundo dot. e) in lege 10. D. de iure dot. f) vid. leges hinc citatas.

§. XI.

Ad res mobiles dotales lex Julia non porrigitur: nam Ictus d'Ag' s' a' i' r' u' s' e' s' i' n' d' o' t' e' m' d' a' t' a' , q' u' e' p' u' n' d' e' r' e' , n' u' m' e' r' o' & m' e' n' s' u' r' a' c' o' n' s' t' a' n' t' i' , m' a' r' i' t' i' p' e' r' i' c' u' l' o' s' u' n' t' ; q' u' i' a' i' n' b' o' c' d' a' n' t' u' r' , u' t' e' a' s' m' a' r' i' t' u' s' a' d' a' r' b' i' t' r' i' u' m' s' u' u' m' d' i' s' t' r' a' b' a' t' , & q' u' a' n' d' o' q' u' e' s' o' l' u' t' u' s' m' a' r' i' t' o' m' o' n' i' o' , e' j' u' s' d' e' m' g' e' n' e' r' i' s' & q' u' a' l' i' t' a' t' i' s' a' l' i' a' s' r' e' s' t' i' t' u' a' t' , v' e' l' i' n' s' e' , v' e' l' h' e' r' e' s' e' j' u' s' . n' e' q' u' e' n' o' c' e' t' , q' u' o' d' s' i' n' t' r' e' s' p' r' e' t' i' o' s' a' ; q' u' i' d' i' d' n' u' l' l' a' l' e' g' e' c' a' u' t' u' m' s' i' t' , n' e' q' u' e' e' a' d' e' m' m' o' b' i' l' i' u' m' , q' u' a' m' i' m' m' o' b' i' l' i' u' m' r' a' t' i' o' i' n' v' e' n' i' a' t' u' r' ; d' u' m' i' n' a' n' i' s' s' a' p' e' c' i' r' c' a' m' o' b' i' l' i' a' l' e' g' i' s' p' r' o' h' i' b' i' t' i' o' e' s' s' e' t' , u' b' i' i' l' l' a' a' m' a' r' i' t' o' a' l' i' e' n' a' t' a' s' e' m' e' l' s' u' n' t' , q' u' a' p' l' e' r' u' m' q' u' e' a' b' e' m' t' o' r' i' b' u' s' c' e' l' a' n' t' u' r' , u' t' d' i' f' f' i' c' i' l' i' s' p' o' s' t' e' a' e' o' r' u' m' p' e' r' s' e' c' u' t' i' o' s' i' t' ; q' u' o' d' i' d' e' i' m' m' o' b' i' l' i' b' u' s' , i' n' t' e' r' v' e' r' s' i' o' n' i' t' a' l' i' h' a' u' d' o' b' n' o' .

obnoxiiis, non metuendum est. Neque argumentum in con-
 trarium a tutoribus recte reperitur, quos CONSTANTINVS
 Imperator b) aurum, argentum, gemmas, ceteraque pretio-
 sa alienare arcet; quum diversitatis ratio manifesta in eolir,
 quod in marito, tanquam domino rerum dotalium, regula
 vigeat, secundum quam, qui dominus est, potestatem rei
 alienanda habeat, nisi lex impediat: at, quum in solis pri-
 diis dotalibus legis prohibitio adpareat, consequitur, ut in mo-
 billibus rebus regula communi standum sit. In tutoribus au-
 tem, domini jure in pupillari re destitutis, regula contraria
 admittenda fuit; nimirum, quia domini non sunt, nulla
 alienandi facultas tribui illis potest, nisi qua ipsi nomi-
 natim a lege data perspicitur, qua, quum tantum circa
 res mobiles, qua servanda servari nequeunt, ipsis data, in
 ceteris vero aperte in Constantini lege excitata denegata sit,
 evidens est, perperam eis agere, qui maritorum, seu domi-
 norum, circa res mobiles dotales potestatem, ex tutorum,
 non dominorum, circa res pupillares potestate, metiri vo-
 lunt. Quid quod mulier sibi imputare debet, quod mobi-
 lia in dotem dederit, qua, etiamsi eo usque se legis prohibi-
 tio extendere, interviri tamen facile posset: ubi e contra-
 rio pupillis imputari nequit, quod tutores res mobiles admi-
 nistrant, ut proinde magis pupillis, extra omnem culpam
 positis, quam uxoribus, vindicationem mobilium alienato-
 rum permitti aequum fuerit.

a) in lege 42. D. de jure dotium. b) in lege 22. C. de administrat. tutorum.

§. XII.

Ex potestate marito in re mobili dotali data etiam col-
 ligimus, quod, uxor si nomen idoneum marito in dotem
 dederit, is nomen illud exigere, ac pecuniam in usus suos
 convertere queat: quum enim pecunia res mobilis sit, nomina
 quoque & actiones, quae ob rem competunt, mobilibus ac-
 censerit debere LEYSERVS. (C. 1. §. 1.) adseverat. Actio etiam
 seu conditio certi ex mutuo, quam mulier creditrix contra
 debitorem suum instituere potest, ad id praestandum, quod in

C

SUM

ADICII
COR. PRO
IO. 28. CI

MAIR

obligatione continetur, in personam est & hinc pro mobili re iudicatur: nam, quia ipsa personae tantum creditoris, jus & actio quaerita est, & sola debitoris persona ad aliquid praestandum obligata est; consequitur, ut, quemadmodum ipsa persona tum debitoris, tum creditoris, mobilis est, ac domicilium suo arbitratu transferre potest; etiam actio haec personalis, ossibus quasi personae inherens, velut accessio ejus, mobilis aestimetur & nomen quod ex re mobili enascitur, mobilem quoque rem esse adseratur, quod adsertum LEYSERVS b) ad eam quoque casum applicat, si pro eo debito bonum immobile antichretice sit obligatum; principale enim in debito hypothecario objectum est pecunia, qua debetur; hujus causa nomen contrahitur & pignora constituuntur: ex pecunia igitur & obligatione personali ipsum jus disjunctum debet, non ex illa re, qua accessorie saltem & minus principaliter, tanquam pignus, intervenit; illa enim, quae ad obligationem constitutam extrinsecus accedunt, ejus naturam haud mutant: insuper Jcti praestantissimi CARPZOVIVS & alii nomina, etsi illis pignus vel hypotheca rei immobilis sit annexa, ad mobilia referunt.

a) in spec. 311. coroll. 1. med. ad pand. b) in spec. 26. med. 2. ad pand. c) parte 3. consil. 23. def. 9.

§. XIII.

URALEM

MV

Inveniuntur in jure nostro & alii casus, ex quibus ex bono & aequo permissam esse praedii dotalis alienationem adparet. Quando pecunia ex fundi alienatione redacta in fundi longe utilioris emtionem conversa est, alienatio talis, utpote qua mulier ex sexus fragilitate nullum damnum sentit, procul dubio licita erit; quum inde potius & utilitas uxoris promoveatur, & expressa tam uxoris quam mariti voluntate & conditione alienatio fiat, ut pecunia ex fundo dotali alienato redacta, in praedium comparandum convertatur, idque praedium rursus dotale fiat: MODESTINVS Jctus a) unde ait consuetudine matrimonio dotem permittari posse, si hoc mulieri utile sit, si ex pecunia in rem. aut ex re in pecuniam, idque probatum est quodsi

quodsi fuerit factum, ^{ULPIANUS b)} pergit, fundus, vel rei dotalis
efficitur: eo nempe modo quem paulo ante exposuimus:
nam si maritus suo tantum nomine ex pecunia dotali rem
emerit, eam non fieri dotalem, ^{PROBIRT. & MAXIM. Imp.}
his verbis clarissimis probant: *ex pecunia dotali fundus a mari-
to tuo comparatus non tibi quaeritur, at doti tantum actio tibi
competit: & generatim & regulariter res fit ejus, qui eandem
emit & per traditionem consequitur, etsi ex pecunia alterius
fuerit comparata, nisi exceptio clara in jure comprehensa
proferri possit.* Quod si uxor marito suo alienanti heres,
sive ex testamento, sive ab intestato, exierit, in quantum
tunc pro ea parte, qua heres est, factum defuncti prestare
obstringitur, in tantum alienatio subsistit, ^{d)} ex tractu
temporis quoque alienatio convalescit, si uxor in matrimo-
nio decesserit & fundus dotalis alienatus ex pacto lucro ma-
riti cedat, sive pactum id antenuptiale sit, sive soluto matri-
monio, inter maritum atque uxoris heredes intervenerit,
quem casum ^{MARCIANUS J} ^{Ctus e)} proposuit: *fundum dota-
lem maritus vendidit & tradidit: si in matrimonio mulier deceffe-
rit, & doti lucro mariti cessit, fundus emtori avelli non potest. Ne-
que his obstat, quae de servo ^{MODESTINVS J} ^{Ctus f)} exponit:
si servo alieno libertas, non consentiente domino, data est, valere ex
auctoritate juris non potest; quamvis postea manumissor domino he-
res extiterit, nam licet ejus jure cognationis, qui manumissit, heres
extiterit, non tamen aditione hereditatis libertatis data confirmatur.*
Nam si de iustitiae ratio in eo posita est, quod manumissio vin-
dicta facta, actus legitimus fuerit, atque ob id neque ex die,
neque ex conditione suspensa esse potuerit, sed aut statim ab
initio valere, aut nunquam tractu temporis immutatem nan-
cisci debuerit; quum ex adverso praedicti dotalis venditio ad
actus legitimos nunquam referatur; ac proinde etiam ejus
effectus in suspensio esse potuerit, donec adquisito a marito
pleno dominio jus emtoris confirmatum fuerit.

^{a)} in lege 8. D. de jure dot. ^{b)} in lege 27. cit. tit. ^{c)} in lege 12. C. de jure
dotum. ^{d)} argum. legis 10. D. de fundo dot. & 14. C. de rei vindic. ^{e)}
in lege 17. D. de fundo dot. ^{f)} in lege 20. D. qui & a quibus manumissi
liberi non fiant.

quid est factum, si plerumque nullum est, actione de impetente infirmatur nec in alium dominium transiit, nec hypotheca jus aut aliud enascitur, ac mulierem, vel etiam heredem ejus, ad prædium alienatum a marito vindicandum a quocunque possessore, JCTUS VLPPIANVS a) & Imperat. JUSTINIANVS b) admittunt, siue totum, siue sola pars ejus alienata fuerit. Nec refert, utrum post alienationem jam elapsum sit tempus usucapioni implendæ præfinitum, nec no; durante enim matrimonio, quum mulier impedita, quo minus dotem regulariter peteret, ei, tanquam agere non valenti, præscriptio non currit: si modo stante demum matrimonio usucapio cœpta & impleta sit; nam juxta JCTI TRYPHONINI c) sententiam, si jam ante nuptias ac dotem constitutam inchoata fuisset, lex julia eam non interpellat, quo minus deinceps matrimonio constante impleatur, quo tamen casu rem sui periculi maritus facit, si, quum possit, eandem petere neglexerit: sane, si paucissimi tantum dies ad longi temporis possessionem perficiendam superauerint, quum primitus prædium in dotem daretur, nihil est, quod marito imputabitur, adeoque ipsi mulieri hoc damnum amissi domini nocebit. Quod si autem a tempore soluti matrimonii, cessantisque sic impedimenti, integro præscriptionis tempore præfinito, uxor heredesve ejus fundum non jure alienatum vindicare neglexerint, quin deinceps vindicatione exceptione præscriptionis summoveatur, non dabit & accipites su-

a) in lege 13. D. de fundo doti. b) in lege 30. C. de jure dotium. c) in lege 16. D. de fundo dotali.

§ XVII.

Vindicat uxor prædium dotale a marito minus recte alienatum finito demum matrimonio, vel eo durante extraordinem, si maritus ad inopiam vergat: quippe tempore matrimonii regulariter fundi dotalis perceptio, adeoque & vindicatio a tertio possessore cessat; quum matrimonio durante maritus dominus fundi dotalis permaneat idque, quod circa dotem a marito factum est, uxor hinc regulariter impugnare nequeat: ex causis tamen nonnullis à legibus probatis, manente etiam matrimonio, dos reddi uxori debet & fundi dotalis vindicatio ergo contra tertium possessorem suscipitur, præcipue ob mariti inopiam supervenientem, si ita ejus patrimonium diminutum, ut periculum sit, fore, ut mulieri post nuptias demum solutæ agentis, inanis de dote actio sit, atque sic necessitas postulet, ut in vivis existente marito prædium dotale a tertio vindicetur: VLPPIANVS JCTus a) enim inquit: si constante matrimonio, propter inopiam mariti, mulier agere volet, unde exactionem dotis initium accipere ponamus? Et constat, exinde dotis exactionem competere, ex quo evidentissime adparerit, mariti facultates ad dotis exactionem non sufficere: neque hanc repetitionem & vindicationem a tertio possessore cautio, per maritum oblata, impedit; quum ea uxorem securam haud reddat, atque intacta mulieri jura conservare, quam post vulneratam causam remedium queri melius sit, cautio exiati neque malevolum mariti propositum mutet, si a prodigitate luxuria inopia

inopia procedat, neque, si infortunio ac casibus adversis diminutio facultatum imputanda videatur, ut vercautis fortunae gradum impetumque cautio sitat: hoc tamen libentissimi fatemur, si uxor praedium dotale vindicaverit, ejusdem fructus ad maritum, per id tempus, quo durat matrimonium, pertinere. b) An autem, marito forsitan ad meliorem fortunam revertente, dos vindicata marito restitui debeas; dubitatum est? quaestiois decisio ab eo pendere videtur, an per opulentiam supervenientem dotis amittenda metus cesset, ac tuto praedium dotale marito committi possit, quod admittendum est, ubi casus maritus ad pauperatam redactus fuerat; sed, si ob manifestam ejus luxuriam fundus dotalis antea alienatus erit, magis est, ut per opes de novo adlatas periculum amittenda dotis non cesset; quum opulentia illa non magis, quam cautio oblata, genium mariti, ad perdendum quasi nati iterumque quaesita propediem dissipari, tu-

ret c). a) in lege 24. princ. D. soluto matrim. dos quemad. pet. b) fid. lex unica C. si dos constante matrim. soluta fuerit. c) cons. LAUTERBACH. in coll. theor. pract. iii. de fundo dot. §. 15.

§. XVIII. de iudic. l. 1. Quodsi uxor fundum dotalem a tertio possessore vindicaverit, possessori isti pretium ejus fundi solvere haud obstringitur; etiamsi possessor id praedium bona fide emerit, quod ALEXANDRI Imperat. a) rescripto hoc: *maritus fundum tuum, inuito vel ignorante, vendere jure non potuit; sed rem tuam a possessore vindicare etiam, non oblato pretio poteris*: probamus, ne uxor vindicans rem suam emere cogatur; is tamen, a quo praedium evictum est, actione de evictione adversus auctorem suum regressum habet, etsi ab inope marito vel si post mortem ejus praedium vindicatum, ab ejusdem heredibus suum raro consequi possit: si vero ex eodem pretio aliquid in rem uxoris versum fuerit, id uxor restituere omnino illi, a quo rem suam vindicavit, tenetur, alias locupletior fieret cum alterius jactura, quod aequitatis ratio non patitur & LETSERVS J Ctus b) rei judicatae exemplo commemoratu digno confirmat: maritus nempe fundum uxoris ex causa necessaria oppignoraverat, deinde, nulla urgente necessitate, venderat, atque ex pretio creditori satisfecerat, reliquum in suos usus converterat: uxor fundum alienatum revocabat & victicem sententiam obtinebat, absolveturque quidem a solutione pretii, id tamen quod creditori pignotatio solutum fuerat, reddere jubebatur, utpote quod in rem ejus versum erat. Quodsi etiam uxor fundum dotalem a marito alienatum a possessore post mortem mariti vindicet, a possessore ad hereditatem defuncti mariti, etsi ex ea suum consequi possit, ablegari nequit, [qua de re LETSERVS c) eidem casum singularem proponit: maritus fundum dotalem venderat, sine uxoris consensu; marito mortuo & concursu creditorum contra eum excitato, uxor fundum suum ab emtore vindicabat: emtor excipiebat, viduam pretium fundi e mariti hereditate petere debere: sed J Cri Vitebergensis eam invitam ad id cogi haud posse pronunciarunt; quod JUSTINIANVS d) uxor

uxori vindicationem prædij alienati, post dissolutum matrimonium, tribuisset, cum maritus opulentiſſus fuisset, acque adeo ex eius bonis uxori satisfieri posset. Urgebat possessor maxime istam regulam: quod tibi non nocet & mihi prodeſt, ad hoc potes compelli: sed, secundum statum ROMPONI JCI c) magis reu ipsam quam actionem habere uxoris intererat.

a) in lege 3. C. de iur. iudic. b) in spec. 311. med. 4. ad pand. c) cit. loco med. 12. d) in lege 30. C. de iure dot. e) in lege 204. D. de diversis regulis iuris.

§. XIX.

Quam autem uxor rei vindicatione perdurante interdum matrimonio agat, maritus ipse, qui fundum dotalem alienavit, litem simul exercere nequit. Equidem CONSTANTINVS Imp. a) marito, citra mandatum, in rebus uxoris liberam agendi arque intercedendi facultatem tribuit; potestasque hinc adſtenti uxori agenti marito vix denegari posse videtur & hanc sententiam LAVTERBACHIVS JCtus incluyus b) quoque, hac doctus ratione, defendit, quod PAPIANVS c) marito revocare prædium dotale adeoque vel uxori revocatur fundum eum adſistere eo tantum casu non permittat, si mortua uxore dos luxura eius cedat; deſicienteque ergo hac conditione maritum admittendum esse adſerit; quia tamen maritus uxorem adſuevit non potest non propriam turpitudinem allegare, atque alienationem a se contra leges factam fateri, id quod cum bonis moribus pugnat; maritus præterea emtori ad evictionem præstandam ſollicitus, ei que ſibi agenti & adſtenti exceptio rei vendite & tradite obſtat. Si nempe quis hæc suum proprium impugnare valet; inde perducimur ut maritum cum uxore, vindicante fundum dotalem, litem simul exercere haud posse & potestatem, quam iura marito uxori in aliis casibus adſtenti tribuerunt, ad hæc casum applicandam non esse, arbitror. De hoc casu non contrahitur, quod, si uxor in matrimonio ex hominum vita demigraverit, & dos lucro marito postea ceſſerit, maritus, qui alienavit, a revocatione huius dotalis excludatur; quam PAPIANVS eum post obitum uxoris, prædium dotale volentem vindicare, ardeat & regula ea in iure satis confirmata, quem de evictione tenet actio, hunc agentem non admittit exceptio, a limine fori reſerbat. f).

a) in lege 1. C. de procurat. b) in diſſ. de fundo dot. §. 27. Et 29. c) in lege 42. D. de usufruct. & usufruct. d) vid. lex 1. D. de exceptione rei vend. & tradita. e) in lege 42. cit. f) vid. STRYK in usu mod. iur. de fundo dot. §. 77.

S. D. G.

* * *

65 717

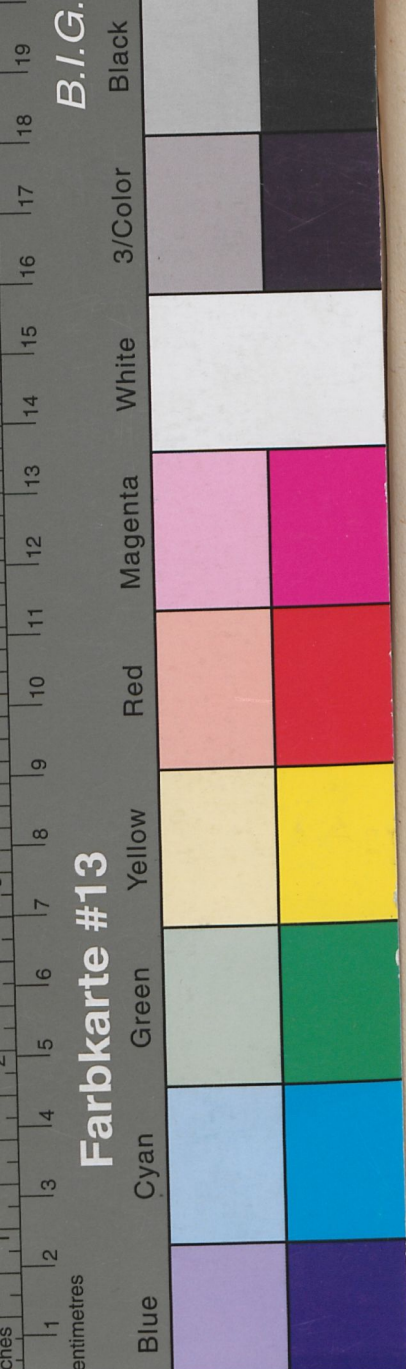
AB: 65717

X 2290245

VD 17

DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA

DE

MARITO FVNDVM
DOTALEM ALIENANTE,

QVAM

IN PERANTIQVA VNIVERSITATE ERFORDIENSI,
EX DECRETO ET AVCTORITATE

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS,
PRÆSIDE,

VIRO MAGNIFICO, PRÆNOBILI ET CONSVLTISSIMO,

DN. CONR. WILHELMO Strecker,

JCTO, IVRIDICÆ FACVLTATIS ET IVDICII ELECT. PROVINCIAL. ASSESS.
COD. PROF. PVBL. ORD. CIVIT. STND. ET CONSVLE PRIMARIO,
H. T. EX-DECANO,

PRO LICENTIA

SVMOS IN VTROQVE IVRE HONORES AC PRIVILEGIA
DOCTORALIA

RITE AC LEGITIME CAPESSENDI,

PVBLICÆ ERVDITORVM DISQVISITIONI SVBMITTIT

AVCTOR

CHRISTIANVS FRIDERICVS
KRAPPIVS,

Schmiedb. Sax.

IN AVDITORIO IVRIDICO COLLEGII MAIORIS
DIE III. FEBRVAR. A. M DCC XXXVIII.

ERFORDIÆ, Litteris HERINGII, Acad. Typogr.

29.